Bibliotecarul: viitorul de lîngă noi

Alexandra Salaoru
Biblioteca Judeţeană „Lucian Blaga" Alba

Profesia de bibliotecar pare să se confunde adeseori cu biblioteca însăşi. O privire retrospectivă asupra profesiei de bibliotecar este necesară cu atât mai mult, cu cât, văzută într-un firesc proces evolutiv, această profesie pare să se situeze astăzi într-un moment de tranziţie în care definirea rolului bibliotecii într-o lume dominată de mijloacele electronice de comunicare, precum şi de capacitatea acesteia de a-şi asuma noile mijloace de informare mass-media devine problematică.

În spaţiul european, biblioteca, în accepţiunea clasică a termenului, începe să funcţioneze odată cu înfiinţarea pe lângă mănăstiri a şcolilor destinate copierii manuscriselor, funcţionând până la apariţia universităţilor. Pentru a cuprinde într-o sintagmă profilul moral al **bibliotecarului medieval**, îl vom defini ca fiind bibliotecarul cu dragoste de cărţi şi frică de Dumnezeu sau bibliotecarul la puterea întâi. Nu există în această perioadă decât rareori, în afara mănăstirii, cerere de carte, numărul cititorilor fiind extrem de limitat. Cartea era, în primul rând, un obiect de cult, fiind destinată serviciului liturgic.

Înfiinţarea universităţilor va deschide calea către învăţătură şi dintr-o altă direcţie decât cea religioasă, ceea ce va conduce într-o bună măsură şi la diversificarea cererii de carte.

Bibliotecarul modern, specialist, cu respect faţă de cărţi şi supunere faţă de profesie, îşi face tot mai simţită prezenţa odată cu deschiderea bibliotecilor către marele public. Dezvoltarea bibliotecilor moderne va aduce cu sine şi o schimbare a mentalităţii cu privire la profesia de bibliotecar. Astăzi, bibliotecarul modern îşi defineşte cu multă exactitate profesia, în termeni care precizează corect principiile statutului său.

Viziunea actuală asupra profesiei de bibliotecar diferă simţitor faţă de timpurile anterioare. Cu cât biblioteca se organizează pe servicii hiper-specializate, al căror caracter e cu precizie stabilit în deplina ei funcţionare, cu atât bibliotecarii îşi vor defini tranşant sarcinile şi locul pe care-l vor ocupa în configuraţia nouă, rezultată din procesul firesc de diversificare a serviciilor oferite de bibliotecă.

BDD-A19238 © 2002 Biblioteca Judeţeană Mureş
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 23:02:02 UTC)

Indiscutabil, profesia de bibliotecar se află astăzi într-un plin proces de transformare şi adaptare la un context social şi cultural creat de explozia informaţiei, precum şi de ofensiva fără precedent a mijloacelor de informare mass-media. Prin informatizarea bibliotecilor se urmăreşte şi crearea unor cataloage electronice care pot fi consultate de utilizatori aflaţi la mii de kilometri distanţă, însă, deocamdată o bibliotecă nu poate fi concepută fără bibliotecar, aşadar chiar şi o „bibliotecă virtuală" îşi va crea propriul său „bibliotecar virtual".

Privită dintr-un alt unghi, vizând în mod strict aspectul comunicării, biblioteca funcţionează în cadrul unei relaţii triadice, presupunând astfel existenţa a trei termeni de referinţă: BIBLIOTECĂ-CARTE-PUBLIC.

Urmărind funcţionarea acestor raporturi de-a lungul timpului se poate sesiza, în Evul Mediu, o deplasare a centrului de greutate înspre Carte. Începând cu Renaşterea şi mai ales cu zorii epocii moderne, accentul se fixează în cadrul acestei relaţii triadice amintite înspre Bibliotecă. În timpurile moderne asistăm la o nouă mutare a centrului de greutate, de această dată spre Public. A cunoaşte bine publicul care frecventează biblioteca este una din cerinţele necesare oricărei biblioteci moderne.

Această relaţie triadică de comunicare, devenită deja clasică în definirea bibliotecii, tinde să se modifice în prezent, suferind o uşoară translaţie, în funcţie de un nou termen ce-şi găseşte locul firesc în structura de funcţionare a bibliotecii şi anume Informaţia.

Comunicaţiile electronice tot mai dezvoltate vor conduce la o stratificare a raportului dintre bibliotecar şi carte, dar cu toate acestea, biblioteca se constituie şi ca un centru important de cultură, ca un spaţiu în care libertatea de gândire, libertatea lecturii, a informării să fie asigurată şi protejată. În această ordine de idei profesia de bibliotecar presupune astăzi nu numai adaptarea la noile tehnologii de informare, ci şi recuperarea unei vechi tradiţii, fundamentală pe întoarcerea la carte.

BDD-A19238 © 2002 Biblioteca Județeană Mureș
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 23:02:02 UTC)

Le bibliothécaire: le future à côté de nous

Résumé

L'auteur surprend le portrait du bibliothécaire de nos jours, spécialiste, profesionnel, capable de satisfaire toute demande de l'utilisateur. Il y a une grande différence entre l'image de l'ancien bibliothécaire qui doit s'adapter aux nouvelles réalités sociales et culturelles.

Informatiser les bibliothéques signifie aussi créer des catalogues éléctroniques accesibles même aux bénéficiaires de loin c'est à dire une „bibliothèque virtuale".

En ce qui concerne la procès de la communication, la bibliothèque suppose l'existence de trois aspects principaux: bibliothèque – livre – public.

BDD-A19238 © 2002 Biblioteca Județeană Mureș
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 23:02:02 UTC)